

Dosarul nr. 2r-532/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

02 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Raisa Rotaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ioana Bodnarciuc împotriva Raisei Rotaru cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, apărarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Raisa Rotaru împotriva hotărârii din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La data de 09 decembrie 2019, Ioana Bodnarciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Raisei Rotaru cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, apărarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de Ioana Bodnarciuc și s-a revendicat reclamantei din posesia Raisei Rotaru apartamentul nr. XXXXX, situat în XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, cu dispunerea evacuării Raisei Rotaru din apartamentul menționat, ce aparține cu drept de proprietate reclamantei. S-a încasat de la Raisa Rotaru în beneficiul Ioanei Bodnarciuc taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 100 de lei.

La data de 11 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Raisa Rotaru a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Raisa Rotaru împotriva hotărârii din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar partea apelantă nu solicită repunerea în termen.

La 18 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, Raisa Rotaru a declarat recurs împotriva încheierii din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel neîntemeiat a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, deoarece nu a fost prezentă la ședința de judecată din 18 februarie 2020, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe. A doua zi - 19 februarie 2020 a telefonat greșierul, care i-a comunicat că ședința nu a fost amânată, fiind finalizată examinarea cauzei, însă nu i-a spus care a fost soluția instanței de judecată, motivând că nu este în drept să comunice astfel de informație prin telefon. Greșierul i-a spus că hotărârea va fi expediată prin poștă, însă nu a primit-o nici până în prezent.

A menționat că la 12 iunie 2020 s-a deplasat la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fiind bolnavă, unde i-a fost înmănată o copie de pe dispozitivul hotărârii, observând că în acesta instanța a indicat că hotărârea poate fi contestată în termen de 30 de zile de la pronunțare și nu de la comunicare.

Recurenta a susținut că s-a consultat cu un avocat, care i-a explicat că, în cazul în care nu a fost prezentă în ședința de judecată când a fost pronunțat dispozitivul, este în drept să conteste cu apel hotărârea primei instanțe în termen de 30 de zile de la data comunicării actului judecătoresc.

Prin urmare, Raisa Rotaru consideră că apelul a fost depus în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că, copia încheierii din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 30 iulie 2020 (f.d. 60) și a fost recepționată de către Raisa Rotaru la 04 august 2020, conform semnăturii din avizul de recepție (f.d. 61).

Astfel, recursul declarat de Raisa Rotaru la 18 august 2020, este în termen.

La data de 12 octombrie 2020, în adresa intimatei Ioana Bodnarcuic a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de Raisa Rotaru, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d. 76).

Intimata nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că la 18 februarie 2020 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Ioana Bodnarcu.

Prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 55 din 17 martie 2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

Potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a RM, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Astfel, la caz, termenul de declarare a apelului a început să curgă la 19 februarie 2020, la 17 martie 2020 (în a 27-a zi) a fost suspendat pe toată durata stării de urgență, iar la 16 mai 2020 a continuat să curgă, expirând la 18 mai 2020.

La data de 11 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Raisa Rotaru a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Raisa Rotaru împotriva hotărârii din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar partea apelantă nu solicită repunerea în termen.

Analizând circumstanțele expuse în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a restituit cererea de apel cu toate înscrisurile anexate la aceasta în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, or, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar Raisa Rotaru nu a solicitat repunerea în termen.

Nu poate fi reținut argumentul Raisei Rotaru precum că dispozitivul hotărârii i-a fost comunicat abia la 12 iunie 2020, deoarece legea prevede expres că termenul de declarare a apelului de 30 de zile se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data comunicării acestuia, în acest sens nefiind depusă cerere de repunere în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din norma legală citată supra, rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz însă, Raisa Rotaru nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, cu indicarea motivelor și anexarea probelor concludente ce justifică omiterea acestuia.

Se reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Raisa Rotaru și a menține încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Raisa Rotaru.

Se menține încheierea din 30 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ioana Bodnarciuc împotriva Raisei Rotaru cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, apărarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic